

ŽIVOT V ZÁHRADNOM

Občasník vydávaný obcou Záhradné

Záver školského roka na školskom dvore

Milí obyvatelia obce Záhradné, vážení rodičia, starí rodičia, priatelia školy a všetci, ktorým záleží na našej komunite

Prichádzajú teplé letné dni, obdobie oddychu, dovoleníek, spoločných stretnutí a chvíľ, keď si môžeme naplno vychutnať čas strávený **s rodinou a blízkymi**. Zároveň je to čas, keď sa končí ďalší školský rok – rok plný práce, nových poznatkov, zážitkov, úspechov, ale aj výziev, ktoré nás posunuli o krok ďalej.

Keď sa obzrieme späť, môžeme s vďačnosťou konštatovať, že uplynulé mesiace priniesli množstvo pekných okamihov. Naša škola aj obec žili bohatým životom, naplneným podujatiami, aktivitami a stretnutiami, ktoré spájali deti, rodičov, pedagógov i obyvateľov všetkých generácií. Práve v takýchto chvíľach si uvedomujeme, akú **silu má komunita** založená na vzájomnej **spolupráci, rešpekte, tolerancii** a ochote byť si navzájom oporou.

Školský rok sme začali spoločnou svätou omšou, s prosbou o **múdrosť, zdravie a požehnanie** pre všetkých, ktorí vstupovali do nových povinností a výziev. Symbolicky ho ukončujeme opäť slávnostnou svätou omšou, počas ktorej ďakujeme za všetko dobré, čo sme mohli prežiť a spoločne vytvoriť. Je to krásne pripomenutie toho, že každý začiatok aj koniec majú svoj význam a že za každou prácou stojí **nádej, viera a spoločné úsilie**.

V našej škole sa snažíme naplniť myšlienku, že **učíme pre život**. Vzdelávanie nevnímame len ako odovzdávanie vedomostí, ale aj ako **formovanie charakteru, rozvoj hodnôt a prípravu detí na život v spoločnosti**. Inklúzia, rešpekt k jedinečnosti každého človeka, tolerancia a vzájomná úcta sú hodnoty, ktoré chceme odovzdávať našim žiakom každý deň. Veríme, že práve ony vytvárajú pevné základy pre budúcnosť našich detí aj celej spoločnosti.

Ako povedal Nelson Mandela: „**Deti sú našim najväčším bohatstvom a našou nádejou do budúcnosti.**“ Práve preto je našou spoločnou úlohou vytvárať prostredie, v ktorom môžu vyrastať v bezpečí, s dôverou v seba samých a s vedomím, že sú prijaté také, aké sú.

Ďakujem všetkým, ktorí počas celého roka prispievali k rozvoju života v našej obci – vedeniu obce, zamestnancom školy, rodičom, starým rodičom, organizáciám, dobrovoľníkom i všetkým ľuďom dobrej vôle. Vďaka vám si Záhradné zachováva svoje **tradície, rozvíja nové vízie** a zostáva miestom, kde sa dobre žije, pracuje aj vyrastá.

Prajem Vám pokojné a požehnané leto, veľa radosti zo spoločných chvíľ, krásne zážitky, oddych a načerpanie nových síl. Nech vám letné dni prinesú zdravie, pohodu a čas na všetko, na čo počas roka často nezostáva priestor.

Teším sa na naše opätovné stretnutia po prázdninách – verím, že budeme oddychnuti, plní energie, nových nápadov a odhodlania pokračovať v spoločnej práci pre dobro našich detí, školy i celej obce.

S úctou a vďačnosťou
Mgr. Adriana Nováková
riaditeľka Základnej školy Záhradné

UDIALO SA NEDÁVNO OD JARI DO LETA

ČÍTAJME SI

Dve nádherné dopoludnia (24.3. a 26.3.2026) strávili žiaci našej Základnej školy v priestoroch našej Obecnej knižnice. V rámci projektu **17. ročníka celoslovenského čitateľského maratónu „Čítajme si.....2026“** sme sa pridali k tisíckam čítajúcich detí na celom Slovensku.

Naším cieľom bolo vzbudiť u detí radosť z čítania, rozvíjať detskú fantáziu, podporovať emocionálnu inteligenciu detí, podporovať duševné zdravie a prepojiť svet kníh s dôležitou osvetou. Podujatie sa konalo pod záštitou LINKY DETSKEJ ISTOTY. Deti dostali knižnú **informačnú záložku** a nálepky s dôležitými kontaktmi na bezbariérovú a anonymnú pomoc, ktorú LDI poskytuje 24/7, NONSTOP a BEZPLATNE na celom území Slovenska.

V príjemnej atmosfére knižnice sme si postupne vypočuli **hlasné čítanie 54 žiakov**. Okrem slovenčiny sa čítalo aj v češtine.

Na fotografii pani učiteľka Lukošiková s prvákmi

Žiaci mali možnosť čítať zo svojich obľúbených kníh, ktoré si priniesli so sebou z domu, ale aj z kníh nachádzajúcich sa v knižnici.

Veľké poďakovanie patrí aj sprevádzajúcim p. učiteľkám, p. riaditeľke, p. asistentke, p. vychovávateľke, ktoré sa ochotne a aktívne zapojili do akcie. Bolo radosťou sledovať, ako so žiakmi **objavujú svet príbehov, hľadajú inšpirácie a podnety pre život**, obdivujú nádherné ilustrácie a povzbudzujú žiakov k pravidelnej návšteve knižnice ako k zriedku poznatkov, vedomostí, inšpirácie, krásy a oddychu.

Potešilo nás, že naše podujatie aspoň na pár chvíľ navštívila aj p. starostka. Niektorí si jej prítomnosť ani nevšimli, nakoľko boli úplne pohrúžení do čítania. A to je dobrý znak toho, že písané slovo vie upútať a zaujať. Tento krát sa mu to úplne podarilo. Tešíme sa na ďalšie stretnutie medzi knihami.

Veďúca knižnice Ludmila Onofrejová

OKRSKOVÉ TAKTICKÉ CVIČENIE DOBROVOLNÝCH HASIČOV

V sobotu **28. marca** vo večerných hodinách preverilo pripravenosť dobrovolných hasičov veľké **Okrskové taktické cvičenie priamo u nás v Záhradnom**. Organizátori z radov našich hasičov pripravili prekvapivý scenár na vysokej úrovni a zasahujúcim jednotkám nedarovali vôbec nič zadarmo.

Celú akciu odštartovala starostka obce, ktorá vyhlásila poplach prostredníctvom **zvolávacieho systému** a na cvičenie zvolala nielen domáci tím, ale aj ďalšie jednotky z okolia.

Náročný scenár v sťažených podmienkach

Hasiči si museli poradiť s komplexným a realistickým plánom cvičenia, ktorý simuloval **požiar senníka**.

Zásah zahŕňal

- Vytvorenie útočného vedenia z prírodného zdroja vody na vzdialenosť až 120 metrov.
- Vyhľadávanie osôb v sťažených podmienkach, pri ktorom pomáhal aj moderný dron.

- Záchranu osôb v husto zadymenom priestore s použitím autonómnych dýchacích prístrojov.
- Poskytnutie prvej pomoci (PP) a následný transport zranených do pripraveného záchranárskeho stanu.

Profesionálnu súčinnosť predviedlo množstvo zložiek. Na cvičení sa zúčastnili DHZ Záhradné, DHZ Terňa, DHZ Veľký Slivník, DHZ Veľký Šariš, DHZ Tulčák, DHZ Demjata, DHZ Gregorovce, DHZ Fintice a Pátrací Tím Východ. Všetkým zúčastneným patrí obrovské poďakovanie za ich nasadenie.

Poďakovanie v zázemí: Osobitná vďaka patrí zdravotnému dozoru, ktorým boli Slavomír Gruška a Marek Kmec. Rovnako si veľké uznanie zaslúžia aj komparzisti – tí to v chladnom a upršanom počasí nemali vôbec ľahké, no svoje roly zvládli dokonale a prispeli k autenticite celého cvičenia.

Vyhodnotenie taktického cvičenia

A, samozrejme, členom DHZ Záhradné na čele s veliteľom Igorom Bednárom.

Vďaka takýmto cvičeniam vieme, že naši hasiči sú v prípade reálneho ohrozenia pripravení zasiahnuť.

UDIALO SA NEDÁVNO

PREDNÁŠKA O POZEMKOKCH

Dňa **16. apríla** sa v priestoroch obecného úradu uskutočnila odborná prednáška na tému **POZEMKY**, ktorú viedol odborník Ing. Martin Fecko.

Hoci bola účasť verejnosti o niečo menšia, pre prítomných obyvateľov to bola v konečnom dôsledku veľká výhoda. Prednášajúci mal vďaka komornejšej atmosfére priestor na oveľa **väčšiu interaktivitu** a osobný prístup. V diskusii sa venovali konkrétnym a praktickým otázkam z oblasti pozemkových úprav, vlastníckych vzťahov či dôležitých termínov pri označovaní pozemkov.

Ďakujeme Ing. Martinovi Feckovi za užitočné informácie a všetkým zúčastneným za ich aktívny prístup. Veríme, že získané poznatky pomôžu našim občanom lepšie sa zorientovať v tejto často zložitej téme.

JUPI CUP 2026 PRINIESOL NA NÁŠ ŠTADIÓN SKVELÝ MLÁDEŽNÍCKY FUTBAL

Prvomájový sviatok patril na štadióne v Záhradnom mladým futbalovým nádejam. Športový klub Záhradné v spolupráci s organizátorom hostili úspešný **mládežnícky futbalový turnaj JUPI CUP 2026**, ktorý bol určený pre talentovaných hráčov v kategóriách U9 a U13. Diváci a rodičia, ktorí prišli v hojnom počte podporiť mladé talenty, si užili deň plný skvelých futbalových zápasov, zdravej súťaživosti a pravej športovej atmosféry. Okrem kvalitných výkonov na trávniku bolo pre všetkých pripravené výborné občerstvenie a sprievodný program. Na záver turnaja si tie najlepšie tímy a jednotlivci odniesli zaslužené ocenenia.

Ďakujeme organizátorom a vedeniu ŠK Záhradné za skvelú prácu pri príprave turnaja, mladým futbalistom za ich nasadenie a všetkým fanúšikom za vytvorenie fantastickej kulisy.

Hráči JupiCup 2026 - U9

TRADÍCIA OŽÍVA: STAVANIE MÁJA

Deti zdobia máj

Vídeo - stávanie mája

Jar k nám opäť zavítala s jednou z najkrajších **slovenských tradícií**. Už druhý rok sme mali v obci možnosť spojiť príjemné s užitočným a sledovať **originálny kultúrny program**, ktorý pre nás pripravila mladá generácia **5.mája**.

O skvelú atmosféru sa postaralo spoločné vystúpenie **detskej folklórnej skupiny Hušare** a žiakov našej základnej školy. Deti s nadšením a energiou vyzdobili tradičný máj a za sprievodu ľudových piesní, tancov ho úspešne vztýčili na jeho čestné miesto pred obecným úradom. Tento krásny, pestrofarebnými stužkami vyzdobený máj sa stal neprehliadnuteľnou **dominantou nášho parku**. Celý mesiac pripomínal nielen príchod jari a prebúdžanie prírody, ale aj to, že **folklór a zvyky** našich predkov sú v Záhradnom vďaka šikovným deťom a obetavej pani Slavkovskej stále živé. Veľké poďakovanie patrí všetkým účinkujúcim, pedagógom za prípravu pásma a chlapom, ktorí pomohli s technickou stránkou stavania. Už teraz sa tešíme na budúci ročník!

UDIALO SA NEDÁVNO

FLORIÁNOV BEH: KEĎ NEPRIAZNIVÉ POČASIE NEODRADÍ

Účastníci Florianovho behu na štarte

Dobrovoľný hasičský zbor Záhradné opäť ukázal, že si poradí s každou výzvou – dokonca aj s upršaným počasím. V sobotu **16. mája 2026** sa konalo podujatie, ktoré v sebe spojilo **športového ducha a krásnu tradíciu**. DHZ Záhradné totiž už dlhé roky organizuje priateľské stretnutia s klientmi z centra v Hertníku. Tento rok sa však organizátori rozhodli túto tradíciu posunúť o level vyššie a rozšírili ju o **premiérový Florianov beh**.

Hoci od rána počasie behu veľmi neprialo, náladu to nikomu nepokazilo. Plánované aktivity pre deti sa operatívne presunuli do veľkej sály kultúrneho domu. Deti si tam s nadšením vyskúšali rôzne prekážky a na chvíľu sa vžili do kože skutočných hasičov.

Bežal kto vládla

Akonáhle dážď ustál, prišiel čas na hlavný bod programu. Po registrácii sa na **štartovaciu čiaru postavili pretekári všetkých vekových kategórií** – od tých najmladších až po najstarších. Spoločne vyrazili na 3 km dlhú trať vedúcu našou obcou. Zaslúžená odmena: Po dobehnutí do cieľa čakalo na všetkých športovcov **slávnostné vyhodnotenie** a, samozrejme, poctivý, teplý hasičský guláš, ktorý po fyzickom výkone padol viac než vhod.

Bodkou za vydareným dňom bolo to, že si deti nakoniec mohli na vlastnej koži vyskúšať aj skutočnú, oficiálnu súťažnú prekážkovú dráhu, akú behajú dospelí hasiči na súťažiach.

Ďakujeme DHZ Záhradné za skvelú organizáciu, hosťom z Hertníka za návštevu a všetkým bežcom za skvelé športové výkony.

DEŇ MATIEK: POPOLUDNIE PLNÉ RADOSTI, TANCA A VĎAČNOSTI

Mesiac máj sa už tradične nesie v znamení osláv našich drahých mamičiek a babičiek. Obec Záhradné v úzkej spolupráci so **Základnou a Materskou školou** usporiadala vo štvrtok **21. mája** v budove miestneho kultúrneho strediska slávnostné podujatie, ktoré bolo jedným **veľkým poďakovaním** za ich nekonečnú lásku a starostlivosť.

Kultúrna sála sa zaplnila do posledného miesta a na prítomné mamy a staré mamy čakal bohatý program, ktorý s láskou pripravovali naši najmenší. Atmosféra bola plná radosti, úsmevov a úprimného dojatia.

Tohtoročný program bol navyše spestrený o skvelé umelecké vystúpenia. Na pódiu predviedli svoj obrovský talent nielen deti z materskej a základnej školy, ale aj **mladí tanečníci z uznávanej tanečnej skupiny Grimm**. Svojím umením program obohatili aj **šikovní žiaci, ktorí navštevujú elokované pracovisko ZUŠ Veľký Šariš** priamo u nás v Záhradnom.

Ďakujeme všetkým účinkujúcim deťom, pani učiteľkám a organizátorom za nádherný zážitok. Naším mamičkám a babičkám prajeme, aby im radosť a vďačnosť z tohto popoludnia znela v srdciach po celý rok.

Vystupujúce deti z MŠ

UDIALO SA NEDÁVNO

TRETÍ ROČNÍK MÁJOVEJ VATRY: SKVELÁ ATMOSFÉRA, VÄČŠIA VATRA A KOMUNITNÉ KINO

V poradí už **3. ročník Májovej vatri** pri dažďovej záhrade vedľa materskej školy opäť potvrdil, že naša obec drží spolu. Hoci sa kvôli nepriaznivej predpovedi počasia musel termín operatívne **posunúť na piatok 29. mája 2026**, obyvatelia zareagovali promptne a areál zaplnili v hojnom počte.

Krásne piatkové počasie podujatiu maximálne prialo. O celkovú logistiku a prípravu areálu sa postarali pracovníci obecného úradu. Tí na miesto priviezli staré palety určené na likvidáciu, ktoré tak dostali skvelé druhotné využitie – vďaka nim bola tohtoročná vatra opäť o čosi väčšia ako minulý rok. O samotnú stavbu tohto dreveného gigantu sa postarala šikovná partia našich dobrovoľníkov.

Priebeh akcie v réžii celej komunity

S organizáciou celého večera výrazne pomohli poslanci obecného zastupiteľstva, vďaka ktorým všetko šliapalo ako hodinky. Návštevníci si mohli pochutnať na výbornom **domácom guláši** a o pitný režim i dobrú náladu sa v stánkoch s úsmevom staral obslužný tím.

Keď slnko zašlo za kopec a vatra sa slávnostne rozhorela, prišiel čas na kultúrny program. Prítomní si pozreli **premietanie komunitných videí** z uplynulých akcií a aktivít obce, pri ktorých si spoločne zaspomínali na pekné chvíle. Nad bezpečnosťou celého areálu a plameňov až do polnoci profesionálne bdeli naši dobrovoľní hasiči.

Podujatie prinieslo pre obyvateľov Záhradného príjemný zážitok plný rozhovorov a zábavy. Všetky premietané videá budú čoskoro dostupné na webstránke obce a atmosféru večera definitívne dotvorí aj zábery od našej dvornej fotografky Ľudky. Tretí ročník dopadol na výbornú a veľké poďakovanie patrí každému jednému človeku, ktorý priložil ruku k dielu!

Vatru postavili z dovezených paliet dobrovoľníci s poslancami

Posedenie pred zapálením vatri

UDIALO SA NEDÁVNO

DEŇ RODINY V ZÁHRADNOM: PIATY ROČNÍK SPOJIL KOMUNITU

Posledná júnová sobota (27. 6.) v našej obci už tradične patrila rodinám. Areál sa zaplnil smiechom, súťaživosťou a skvelou náladou. Uskutočnil sa totiž už 5. ročník obľúbeného Dňa rodiny, ktorý opäť ukázal, že keď sa spoja miestne organizácie a šikovní ľudia, vznikne podujatie plné nezabudnuteľných zážitkov.

Stanovišťa plné zábavy a rodinná súdržnosť

Všetko to odštartovalo popoludní. Registrácia detí prebiehala od 14:00 do 16:00 hodiny a po nej sa už celé rodinné tímy s nadšením pustili do plnenia pripravených úloh. Na jednotlivých stanovištiach čakali na malých aj veľkých účastníkov zaujímavé súťaže, o ktoré sa postarala pestrá paleta miestnych organizácií a hostí.

Spoločné súťaže

Zaujímavosťou tohto ročníka bolo, že si deti aj dospelí mohli zblízka obzrieť a nasadnúť aj do pracovnej techniky - nechýbalo smetiarske auto, či veľký traktor.

Osvieženie v horúcom dni a skvelý guláš

Tohtoročný Deň rodiny sprevádzalo mimoriadne teplé, priam tropické počasie. O to viac sme si všetci pochvalovali vybraný areál. Vytúžený tieň vzrastlých stromov poskytol príjemné útočisko pred priamym slnkom. O to, aby sme horúčavu zvládli s úsmevom, sa postaralo aj nečakané osvieženie – vzduch a rozhorúčených účastníkov priebežne ovlažovala voda z trysiek a veľký úspech mala aj hasičská hadica našich dobrovoľných hasičov.

Deti na stanovišti pri MŠ

Veľké poďakovanie za skvelý program patrí našej **materskej aj základnej škole (MŠ a ZŠ), Dobrovoľnému hasičskému zboru, Farnosti, Športovému klubu, Občianskemu združeniu Šedzikart a tiež štátnemu podniku Lesy SR.** Vďaka ich kreativitě a ochote si rodiny prešli rôznorodými aktivitami, ktoré preverili ich šikovnosť i vedomosti.

Vyvrcholením súťažného popoludnia bola **spoločná „farebná“ súťaž.** V nej si zmerali sily celé rodiny rozdelené do skupín, čo prinieslo nielen zdravú rivalitu, ale najmä kopu smiechu a upevnilo to tímového ducha.

Stanoviisko LESY SR

Nikto nezostal hladný ani smädny. O poctivý, voňavý guláš a stopercentný pitný režim sa postarali poslanci našej obce, ktorí sa chopili varešky a servisu. Celé organizačné a technické zázemie podujatia zasa spoľahlivo a profesionálne zabezpečili zamestnanci obecného úradu.

Pekná účasť a vydarená bodka za júnom

Že má toto podujatie v Záhradnom pevné miesto, potvrdzujú aj čísla. Tento rok sme na štarte zaregistrovali celkovo 102 účastníkov.

Piaty ročník Dňa rodiny bol opäť mimoriadne podarenou akciou, ktorá spojila generácie, susedov a priateľov. Ďakujeme všetkým, ktorí priložili ruku k dielu, a samozrejme, všetkým rodinám, ktoré prišli vytvoriť túto úžasnú atmosféru. Už teraz sa tešíme na ďalší rok!

PRIBUDLO NÁM NOVÉ ...

LAVIČKY S TAJOMSTVOM

V našej obci pribudlo **12 nových lavičiek**. Nájdete ich na uliciach Jarková, Lesná a medzi Spodnou a Palenčiarskou. Tento projekt je skvelou ukážkou spolupráce: obec poskytla zvýšené dosky z predchádzajúcich projektov a **šikovní členovia a priatelia z OZ Šedzikart** sa dobrovoľne postarali o ich konštrukciu a výrobu.

Lavičky na Palenčiarskej a Lesnej ulici

Tieto lavičky však nie sú obyčajné. Do ich tvorby sa zapojili aj deti a každá je **jedinečná svojím vlastným nápisom**. Navyše na nich nájdete QR kód, ktorý ukrýva prekvapenie – aké, to už musíte zistiť sami priamo na mieste.

Veríme, že lavičky budú slúžiť na príjemné susedské posedenia. Ak máte **tip na ďalšie miesto** v obci, kde by sa lavička hodila, napíšte na starosta@obeczahradne.sk. Hneď ako bude k dispozícii ďalší vhodný materiál, radi ich na základe vašich podnetov doplníme v spolupráci s OZ Šedzikart. Veľké ďakujeme patrí všetkým dospelým aj deťom, ktorí pomohli skrášliť naše Záhradné.

VYŠŠÍ KOMFORT PRE VAŠE OSLAVY: KUCHYŇA V KULTÚRNOM STREDISKU DOSTALA NOVÝ INVENTÁR

Kultúrne stredisko v Záhradnom je miestom, kde sa pravidelne stretávame pri tých **najkrajších rodinných i spoločenských udalostiach**. Aby bolo organizovanie vašich osláv, svadieb či jubileí ešte jednoduchšie a pohodlnejšie, rozhodli sme sa opäť investovať do modernizácie a doplnenia vybavenia tamtojšej kuchyne.

Čo všetko v nej po novom nájdete?

- **Jednotný servis pre 100 hostí:** Doplnili sme **nové poháre**, takže pri väčších akciách už nemusíte riešiť kombinovanie rôznych druhov riadu.
- **Nové hrnce:** Staré a opotrebované hrnce, ktoré už mali svoje najlepšie časy za sebou, sme kompletne vymenili za nové a kvalitné.
- **Chladnička na koláče:** Investovali sme do veľkej, špeciálnej chladničky, ktorá bola zo strany organizátorov osláv mimoriadne žiadaná. Je ideálna na bezpečné a priestranné uskladnenie zákuskov, tort či iných dobrôt.

Aj takýmto postupnými, menšími krokmi sa snažíme neustále zvyšovať komfort a úroveň obecných priestorov, ktoré vám slúžia na zápis dôležitých životných spomienok. Veríme, že vám nový inventár dobre posluží.

OBCENÝ ROZHLAS PREŠIEL MODERNIZÁCIU: HLÁSENIA UŽ AJ S POMOCOU UMELEJ INTELIGENCIE

Počas jari sme museli pristúpiť k **neodkladnej oprave miestneho rozhlasu**. Stará technika totiž začala dosluhovať – zlyhal hlavný zosilňovač a objavili sa poruchy na rozvodoch na Spodnej ulici, kvôli čomu nefungovalo hlásenie ani na Družstevnej ulici.

Opravu rozvodov sme zverili do rúk odborníkom a zároveň sme kompletne vymenili starú vysielačnú techniku za novú. Táto modernizácia nám priniesla obrovské výhody a flexibilitu. Dnes už vieme dôležité oznamy naprogramovať a spustiť prakticky z pohodlia obývačky alebo z druhého konca sveta. Pre vyššiu rýchlosť a jednotnosť hlásení si dokonca pomáhame aj umelou inteligenciou (AI) a náš hudobný repertoár sme obohatili o nové, modernejšie skladby.

Čo nás čaká ďalej?

Naším hlavným cieľom je prepojiť rozhlas s modernou technológiou tak, aby ste **hlásenia dostávali priamo do aplikácie** vo vašom mobilnom telefóne. Ak oznam na svojej ulici dobre nepočujete, alebo v tom čase nie ste doma, jednoducho si ho prečítate alebo vypočujete v mobile.

Nechali sme si vypracovať komplexnú analýzu stavu rozhlasu v celej obci. Vieme, že vo väčšej časti obce je potrebné staré reproduktory a vedenie postupne dopĺňať a obmieňať. Na túto celkovú technickú obnovu sa však budeme musieť v rozpočte pripraviť aj finančne.

Veríme, že tieto zmeny prispievajú k lepšej informovanosti všetkých obyvateľov Záhradného.

PRIBUDLO NÁM NOVÉ ...

DOPLNENÉ OPLOTENIE NA CINTORÍNE: ESTETIKA, BEZPEČNOSŤ AJ DÔLEŽITÉ PRAVIDLO

Výroba oplotenia v rovnakom vzore. Na fotografii p. Kancir

Naším obecným pracovníkom sa podarilo **úspešne dokončiť oplotenie na cintoríne pri novom obratisku**. Veľká vďaka patrí najmä pánovi Kancirovi, ktorý pracne pozvala plotové dielce. Vďaka jeho precíznej práci sa podarilo presne dopasovať vzor k už existujúcemu oplosteniu, čím vznikol jeden pekný, kompaktný celok.

Myslelo sa aj na bezpečnosť – ku schodíkom k veľkokapacitnému kontajneru (VKK) **pribudlo nové madlo** na zachytenie, ktoré uľahčí prístup najmä starším občanom.

Dôležité upozornenie k odpadu

V tejto súvislosti chceme obyvateľov dôrazne požiadať o dodržiavanie pravidiel:

Tento veľkokapacitný kontajner slúži výhradne na **odpad z cintorína**.

Prosíme, nezamieňajte si ho s kontajnerom na bežný veľkoobjemový odpad z domácností. Ten obec pristavuje v pravidelných, vopred dohodnutých intervaloch na iných určených miestach. Udržujme si na cintoríne poriadok a úctu, ktorú si toto miesto zaslúži.

RENOVUJEME – OPRAVUJEME – ČISTÍME

ZÁBRADLIE SVIETI NOVOTOU

Niekedy si údržba v obci vyžaduje viac času, najmä ak do plánov zasiahne premenlivé počasie. To bol aj prípad **obnovy zábradlia popri potoku Ternianka**, v úseku od mosta smerom k obecnému úradu.

Hoci sa s prácami začalo ešte na jeseň, vrtochy počasia ich prerušili, a tak sme dielo úspešne dokončili počas tejto jari. Staré vrstvy farby dostali najskôr zabráť – pracovníci ich dôkladne odstránili vysokotlakovým čističom, aby povrch pripravili. Následne zábradlie dostalo kompletne nový, svieži náter.

Ďakujeme našim obecným pracovníkom za vytrvalosť. Okolie potoka v centre obce vďaka novému zábradliu opäť vyzerá upravené a esteticky.

KEĎ DREVO OŽÍVA POD RUKAMI: ZRENOVOVANÝ KRÍŽ NA CINTORÍNE

Počas tohtoročnej jari sa obec venovala údržbe spodnej časti cintorína nad takzvanými americkými hrobmi. Táto obnova so sebou priniesla aj jeden **výnimočný príbeh**. Opäť sa potvrdilo, že v Záhradnom máme skvelých ľudí, ktorí neváhajú okamžite nezištné pomôcť, keď ich o to požiadame. Reč je o **Mikulášovi Bergendim**. Po tom, čo v minulosti úspešne zrenovoval kríž pri starobyľom kostole, si bez váhania zobral pod svoje pracovité ruky aj drevený kríž z cintorína. Výsledok jeho práce je jednoducho fantastický. Pán Bergendi je človek, ktorý sa s drevom doslova rozpráva a rozumie mu – **kríž pracne zrenovoval** tak, že zachoval čo najviac pôvodnej drevnej hmoty. Vďaka novému náteru samotnej plastiky Ježiša pôsobí celý kríž ako nový. A keďže ho táto záslužná práca úprimne naplňa, momentálne už usilovne pracuje na renovácii ďalšieho kríža – zo Svätých misí na našom kostole. Pánovi Bergendimu patrí jedno **obrovské a úprimné poďakovanie** za jeho čas, ochotu a neuveriteľnú šikovnosť, ktorou skrášluje posvätné miesta v našej obci.

Zrenovovaný kríž na cintoríne

RENOVUJEME – OPRAVUJEME – ČISTÍME

HLAVNÁ ULICA JE ČISTEJŠIA A BEZPEČNEJŠIA

Ak v poslednom čase prechádzate Hlavnou ulicou, určite ste si všimli chýbajúce **nánosy popri krajniciach**. Na základe dohody so Správou a údržbou ciest Prešovského samosprávneho kraja (SÚC PSK) sa nám vo **vzájomnej kooperácii** podarilo vyčistiť dlhoročné nánosy kameňa, hliny a buriny pozdĺž celej hlavnej cesty.

Práce si vyžadovali presnú koordináciu. Niektoré úseky čistili priamo pracovníci SÚC PSK, na iných miestach nám zasa **krajskí cestári asistovali pri nevyhnutnej regulácii dopravy**, aby naši pracovníci mohli čistiť bezpečne.

Súčasťou tejto údržby bolo aj prečistenie **cestných rigolov**, ktoré majú za úlohu odvádzať dažďovú vodu z vozovky. Hoci ich stavebné zakončenie nie je ideálne – keďže **ústia priamo na cestu namiesto do potoka** –, ich vyčistenie bolo nevyhnutné pre plynulejší odtok vody.

Veríme, že odstránením týchto nánosov a spriechodnením krajníc výrazne prispějeme k zvýšeniu bezpečnosti všetkých účastníkov cestnej premávky v našej obci.

Ďakujeme občanom za trpezlivosť pri drobných obmedzeniach v doprave počas vykonávania prác a SÚC PSK za ústretovú spoluprácu!

ZELENÁ ÚDRŽBA V OBCI: ŠTIEPKOVANIE EFEKTÍVNEJŠIE A NOVÁ POSILA V TERÉNE

Tohtoročná jar priniesla do záhrad v Záhradnom **mohutný orez stromov**. Svedčila o tom obrovská kopa konárov, ktorá sa na určenom mieste nazbierala. Už po druhýkrát sme využili možnosť spracovať túto vlastnú drevnú hmotu a konarinu zoštiepkovaním priamo na mieste. Vzniknutá **drevná štiepka našla skvelé ekologické uplatnenie** v našom parku medzi vrbami.

Kvalita dreva, ktoré do drviča smerovalo, bola tentoraz o niečo vyššia než v minulosti. Napriek tomu sa v kope konárov opäť našli **nežiaduce kusy plastov, kovov či dokonca stavebného odpadu vrátane betónu**.

Prečo je dôležité udržiavať kopy čistú? Takéto cudzie predmety výrazne znižujú efektívnosť celého štiepkovania, poškodzujú štiepaciu techniku a predlžujú dobu činnosti stroja. **V konečnom dôsledku to celú službu pre obec zbytočne zdrazhuje**. Prosíme preto o zodpovedný prístup pri ukladaní konárov, aby sme spoločné financie obce využívali čo najefektívnejšie.

Nový mulčovač už naplno pracuje

V rámci jarno-letnej údržby sme do terénu prvýkrát **nasadili aj našu novú techniku** – postranný mulčovač za traktor. V prvých dňoch sme, pochopiteľne, testovali jeho limity a učili sa, čo všetko zvládne. Dnes už vďaka tejto posile upravujeme dostupné obecné plochy oveľa **prehľadnejšie, rýchlejšie a efektívnejšie**.

Vďaka patrí všetkým, ktorí sa na jarno-letnej údržbe podieľali, a aj vám, ktorí k poriadku v obci prístupujete zodpovedne!

Odstraňovanie nánosov hliny a kameňa na Hlavnej ulici

Mulčovanie popri ceste

ČO NOVÉHO NA TÉMU

KANALIZÁCIA – VODOVOD – ODPADY

VODA NAD ZLATO: AKO BOJUJEME SO SUCHOM A KEDY SA DOČKÁME VODOVODU?

V posledných rokoch všetci na vlastnej koži pociťujeme dôsledky extrémnych horúčav a dlhotrvajúceho sucha. Voda sa stáva čoraz **vzácnejšou komoditou**. Kým lokálne sa snažíme v obci zadržiavať prirodzenú vlhu napríklad tým, že v čase **najväčších horúčav zámerne zmiernujeme intenzitu a upravujeme intervaly kosenia**, globálny problém s nedostatkom pitnej vody takto nevyriešime.

Sme odkázaní na vlastné studne. Čoraz častejšie však mnohí z nás konštatujú, že vody v nich je buď málo, alebo jej parametre vôbec nie sú vhodné na pitie. Aj preto všetci tak túžobne očakávame vybudovanie obecného vodovodu. **Aká je aktuálna situácia?**

Tulčícko-Terniansky vodovod: **Pôvodný plán je minulosťou**

Pôvodný projekt Tulčícko-Ternianskeho skupinového vodovodu, ktorý vznikol ešte v roku 1998, je dnes už **nezrealizovateľný**. Novým zdrojom vody pre našu obec sa stane **vodojem v Tulčíku**.

Podľa oficiálnych slov investičného riaditeľa Východoslovenskej vodárenskej spoločnosti (VVS), pána Kalináka, bude prívodné potrubie pre našu obec potiahnuté po koniec **Tulčíka v roku 2027**. Predpokladáme, že výkopové práce v Tulčíku začnú do konca roka 2026, kde v jednej ryhe budú ukladať vodovod pre tamojšie ulice a zároveň prívodné potrubie smerom k nám.

Čo to znamená pre Záhradné?

VVS, a.s. nemá v úmysle investovať do takzvaného „suchovodu“ a budovať prívodné potrubie z konca Tulčíka až priamo do Záhradného na vlastné náklady. Keďže je však naša **obec akcionárom VVS, a.s.**, spoločnosť nám bezplatne prevedie stavebné práva na budovanie ďalšej rozvodnej siete.

Akonáhle tieto práva stavebníka získame, budeme sa môcť **aktívne uchádzať o finančné zdroje z európskych a štátnych dotačných schém**, aby sme vodovod v obci vybudovali. Je potrebné otvorene upozorniť – skúsenosti s budovaním kanalizácie nám jasne ukazujú, že nás nečaká jednoduchá ani rýchla cesta.

Nebezpečný kolotoč, ktorý si krútime sami

S otázkou pitnej vody zo studní úzko súvisí aj odvrátená strana našich domácností. Už celé desaťročia sa v obci točíme v nešťastnom kolotoči: sme odkázaní na jediný zdroj vody (vlastnú studňu na pozemku), no zároveň si mnohí z nás túto podzemnú vodu a pôdu vedome znehodnocujú **nezákonným vypúšťaním žump do okolia svojich domov**. Pijeme tak vlastne to, čo do zeme sami vypustíme.

Obec preto opäť dôrazne dáva do pozornosti možnosť legálneho odvozu a likvidácie odpadových vôd.

Raz týždenne môžete využiť odvoz odpadových vôd z vašich žump priamo do našej čističky odpadových vôd (ČOV) za stanovený poplatok.

Na odvoz je potrebné sa vopred nahlásiť:

- osobne v kancelárii obecného úradu,
- alebo telefonicky u pána Kancira na čísle 0915899591.

Chráňme si to najcennejšie, čo v zemi máme – našu vlastnú vodu. Zodpovedným prístupom k životnému prostrediu pomáhame nielen sebe, ale aj zdraviu svojich susedov a detí.

SEPARUJEME AJ V GRILOVACEJ SEZÓNE

KANÁLIZÁCIA – VODOVOD – ODPADY

DAŽĎOVÁ VODA DO SPLAŠKOV NEPATRÍ!

Keď nedávno vonku vytrvalo pršalo a mrholilo, naši pracovníci vytiahli gumáky a vyrazili priamo do terénu. Cieľom bolo skontrolovať funkčnosť a **stav našej obecnej kanalizácie** v reálnych podmienkach. Výsledky tejto kontroly však, žiaľ, odhalili aj **viaceré priestupky**.

Opätovne a **dôrazne upozorňujeme občanov**, ktorí majú dažďovú vodu zo stiech či dvorov nelegálne napojenú do hlavnej splaškovej kanalizácie, aby okamžite urobili opatrenia na jej odpojenie.

Prečo je to prísny zákaz?

Likvidácia baktérií v ČOV: Splašková kanalizácia a čistiareň odpadových vôd (ČOV) sú dimenzované na odpadovú vodu, nie na tisíce litrov zrážok. Pri návalových dažďoch obrovský tlak vody doslova vyplaví z čističky užitočné

baktérie, ktoré zabezpečujú čistenie. Výsledkom je nefunkčná ČOV a ekologický problém pre celú obec.

Zbytočné plytvanie:

V predchádzajúcom článku sme písali o suchu. Je obrovský paradox, že na jednej strane trpíme nedostatkom vlhky a na druhej strane takto cennú dažďovú vodu bezohľadne posielame do kanalizácie.

Čo s dažďovou vodou? Snažte sa ju v maximálnej možnej miere zachytávať do zberných nádrží priamo na vašich pozemkoch. Poslúži vám ako bezplatný a ideálny zdroj na polievanie záhrad počas suchých dní.

Buďme k sebe aj k životnému prostrediu v obci zodpovední a dodržiavajme pravidlá, ktoré chránia náš spoločný majetok a rozpočet.

Kontrola splaškovej kanalizácie

ZBER TEXTILU DOPADOL VÝBORNE: POMOHLI SME CHARITE A UŠETRILI OBECNÚ KASU

Už po druhýkrát sa v našej obci uskutočnil **hromadný zber šatstva a textilu**. Sme radi, že mnohí z vás využili túto možnosť a dali nepotrebnému oblečeniu šancu na jeho ďalšie zhodnotenie.

Tento zber pre obec zabezpečuje spoločnosť EKOTORYSA. Pri takom veľkom množstve textilu, aké sa u nás vyzbieralo, sú celkové náklady na jeho prevoz a likvidáciu pre obec **výnimočne priaznivé – stálo nás to len 61,50 €**. Pre porovnanie, ak by toto šatstvo skončilo v bežnom zmesovom odpade, obec (a teda my všetci) by za jeho skládkovanie zaplatila oveľa vyššiu sumu.

Presun vyzbieraného šatstva do kontajnera

Vyzbieraný textil navyše pomáha tam, kde je to potrebné:

- Zachovalé kúsky oblečenia sa odovzdávajú priamo na **charitatívne účely**.
- Ďalej nepoužiteľný textil putuje na priemyselné **recyklačné zhodnotenie** (napríklad na výrobu izolačných materiálov).

Pre tých, ktorí nestihli vytriediť svoje skrine, máme dobrú správu. Najbližší zber textilu v obci plánujeme opäť v **jesenných mesiacoch**. O presnom termíne vás budeme včas informovať v obecnom rozhlasu a na webe.

DOBRE VEDIEŤ

Z KAŽDÉHO ROŽKU TROŠKU

RENOVÁCIA VSTUPNEJ HALY PRINIESLA PRVÝ ÚSPECH: V NAŠOM KULTÚRNOM STREDISKU ZAZNELO SVADOBNÉ „ÁNO“ SNÚBENCOV Z PREŠOVA

Nedávna obnova vstupnej haly v našom kultúrnom stredisku priniesla nečakané a veľmi milé prekvapenie. Zvýšená atraktivita a moderný vzhľad týchto priestorov prilákali do Záhradného svadobčanov až z krajského mesta.

Práve **vkusne zrekonštruovaná** a slávnostne vyzdobená vstupná chodba sa po prvýkrát stala dejiskom **oficiálneho úradného sobáša** snúbencov z Prešova. Pre našu obec je to skvelá vizitka a zároveň jasný dôkaz, že investícia do obnovy haly mala obrovský zmysel.

V praxi sa nám tak potvrdilo, že vynovené priestory majú po renovácii skutočne **všestranne využitie** a dokážu dôstojne reprezentovať obec aj pri takýchto výnimočných životných okamihoch. Novomanželom srdečne blahozeláme a veríme, že naše kultúrne stredisko bude v budúcnosti svedkom mnohých ďalších krásnych príbehov.

ÚVAHA: MIESTNY ROZHLAS AKO PREJAV ÚCTY A SPOLUPATRIČNOSTI V ŤAŽKÝCH CHVÍLACH

Odchody našich blízkych sú tými najťažšími momentmi v živote každej rodiny i celej komunity. V okamihoch smútku sa viac než inokedy ukazuje dôležitosť ľudskej blízkosti, podpory a spolupatričnosti. V mnohých mestách a obciach je dlhoročnou tradíciou, že miestny rozhlas neslúži len na úradné oznamy, ale stáva sa aj **dôstojným médium na vyjadrenie piety a informovanie o odchode spoluobčanov**.

Vedenie našej obce sa preto zamýšľa nad možnosťou zaviesť smútočné hlásenia v miestnom rozhlase, ktoré by citlivo a s úctou oznamovali smutné správy o úmrtí a o konaní poslednej rozlúčky.

Chceme však zdôrazniť, že táto možnosť by bola **plne dobrovoľná**. Zverejnenie takéhoto oznamu by bolo realizované výhradne v prípade, ak o to pozostalá rodina prejaví záujem. Naším cieľom nie je narušať súkromie v čase zármutku, ale ponúknuť priestor pre komunitu, aby mohla zdieľať spomienku na zosnulého a vyjadriť tichú sústrasť.

Aby sme takúto službu pre občanov zabezpečili na dôstojnej úrovni, sme pripravení na spoločnú komunikáciu a koordináciu s naším farským úradom. Spoločne by sme nastavili pravidlá tak, aby boli smútočné hlásenia citlivé, jednotné a prejavovali hlbokú úctu k zosnulým.

Ak by ste v budúcnosti ako rodina mali záujem o takúto formu pietneho oznamu, alebo by ste sa chceli k tejto myšlienke vyjadriť, obecný úrad je pripravený vypočuť si vaše názory a podnety.

Veríme, že aj takýmto spôsobom môžeme ako jedna komunita v Záhradnom stáť pri sebe vo chvíľach, kedy to najviac potrebujeme.

BEZPEČNOSŤ PRI TOKU TERNIANKA: VÝRUB NEBEZPEČNÝCH STROMOV SI VYŽADUJE SÚHLAS VLASTNÍKOV

V jarných mesiacoch sme intenzívne komunikovali so **Slovenským vodohospodárskym podnikom (SVP)** o možnostiach odstránenia **nebezpečných stromov z prietokového profilu vodného toku Ternianka**. Ide najmä o úseky, kde koryto križuje súkromné pozemky (v blízkosti bytoviek). V týchto miestach obec zo zákona nemôže sama vstúpiť do úprav koryta a stromy svojvoľne odstrániť.

Dňa 6. mája sa priamo na mieste uskutočnila **obhliadka dotknutej lokality** za účasti zástupcov štátneho podniku SVP. Výsledkom tohto stretnutia bola **predbežná dohoda**: vodohospodári zrealizujú asanáciu rizikových náletových drevín, avšak z dôvodu ochrany prírody sa tak stane **mimo vegetačného obdobia** (v zimných mesiacoch).

Kľúčová podmienka: Písomný súhlas majiteľov

Nevyhnutnou podmienkou pre začiatok prác je, aby obec zabezpečila písomný súhlas vlastníkov pobrežných pozemkov so vstupom správcu toku na ich majetok. Majiteľov dotknutých pozemkov sme už o tieto súhlasy oficiálne požiadalí a vo väčšine prípadov nimi už obec disponuje. **Všetkým ústretovým občanom za ich rýchlu reakciu ďakujeme.**

Pevne veríme, že SVP bude mať v zimnom období dostatok finančných a prevádzkových kapacít na to, aby čistenie tejto lokality úspešne dokončil.

Vodohospodárov sme mali možnosť vidieť v katastri našej obce aj v uplynulom období. Čistili nánosy pred mostom a zároveň opravili prítok vody do rybníka.

DOBRE VEDIET'

VYBERÁME Z KRONIKY - MEDZIVOJNOVÉ OBDOBIE

Nie je presne jasné, kedy sa začala písať **kronika našej obce**, nakoľko prvý kronikár, ktorého meno sa dochovalo, riaditeľ trojtriednej štátnej ľudovej školy v Šedikarte, **Jozef Hamišák** píše, že „**stará kronika vojnou bola zničená**“ a písaním novej, z ktorej čerpáme do tejto rubriky, bol poverený on.

Kronika sa začína stručným zhrnutím najdôležitejších udalostí medzivojnových rokov a opisom života v obci, kde sa dozvedáme o rôznych nešťastiach, ktoré dedinu postihli v tomto období. Kronikár spomína množstvo požiarov, choleru a živelné pohromy.

„**V máji roku 1940** vydával dcéru Annu tunajší roľník Pavol Kriš, svadobníci práve sú pri stoloch a večerajú, tu zrazu vyšľahne požiar, v krátkej chvíli je už celý dom v plameni, suchota mu pomáha, oheň zničil i susedné domy asíce Rudolfa Demjana, Andreja Jusku a Jozefa Jakubču, tiež shorí do základov i stará chalupka Jozefa Oravca. Čiastočne je poškodený i dom Jozefa Koreňa. Úplne shorela stodola Jurajovi Bednárovi staršiemu.“

Obci sa nevyhli ani **epidémie rôznych chorôb**: „Táto nebezpečná choroba (cholera – neskôr identifikovaná ako španielska chrípka) vyžiadala viac ako 50 ľudských životov. Dľa slov starých ľudí bola veľmi nebezpečná. Človek večer bol zdravý a ráno už mŕtvý. Obete cholery sú pochované na strednom cintoríne. 16. júla na Škapuliarsku Pannu Máriu cholera prestala, ľud na tú radosť postavil v kostole oltár, ten i teraz je v sedikartskom chráme. Roku 1933 bol v obci čierny kašeľ. Roku 1934 bola škola zatvorená pre spálňičky.“

Kronikár ďalej spomína stručný **priebeh druhej svetovej vojny** a jej dopad na život obyvateľov: „Proti Poľsku sú povolávaní i Slováci do 35 rokov. Bolo povolaných 72, všetci sa vrátili.“; „V máji a v júni (1940) sú v obci opäť Nemci idú tým istým smerom ako roku 1939. Predpovedá sa vojna s SSSR a tá sa i skutočne začala.“

Pravidelné písanie kroniky sa opätovne začína rokom 1944 a bombardovaním našej obce.

FUTBALOVÁ SEZÓNA 2025/2026: ŠK ZÁHRADNÉ ŽNE ÚSPECHY OD MUŽOV PO PRÍPRAVKU!

Uplynulý ročník priniesol klubu ŠK Záhradné **stabilné výsledky seniorov a fantastické strieborné úspechy mládeže**.

A-mužstvo pod taktovkou **Pavla Vytykača** obsadilo v IV. lige Východ **stabilné 7. miesto** zo 14 účastníkov. V 26 zápasoch získalo 39 bodov (10 víhier, 9 remíz, 7 prehíer) s pozitívnym skóre 46:37. Ofenzívu ťahala najmä útočná dvojica Dávid Jurčišin a Joel Estiven Serna Vinasco, ktorí strelili zhodne po 10 gólov. Nasledovali J. Luterančík (5), B. Kipikaša (3) a S. Solano Tamara (3). Medzi **najlepšie zápasy** patrili jednoznačné víhry v Pavlovciach (0:6), doma s Rožňavou (4:0) či Sobrancami (5:2).

Starší dorastenci (U19) pod vedením Filipa Maníka obsadili v 12-člennej lige **5. miesto** (35 bodov, skóre 60:38). O útočný futbal sa staral najmä Slavomír Gruška s 19 gólmi (2. najlepší strelce celej súťaže), sekundovali mu T. Oravec (13) a D. J. Galiano Szuromi (9).

Mládežnícka strieborná smršť

Najväčšiu radosť nám urobili naši najmladší, ktorí v okresnej konkurencii ObFZ Prešov prepisovali klubovú históriu:

- Mladší žiaci (**U13**): Tréner Marek Jaworek doviedol tím k úžasnému **2. miestu z 20 mužstiev**. Ofenzívu valcovali Samuel Jaworek (21 gólov), F. Horoščák (12), A. Gomulec (12) a J. Rinda (10).
- Prípravka **U11**: V obrovskej konkurencii **39 tímov** vybojovali chlapci a dievčatá po júnovej finálovej skupine **nádherne 2. miesto**. Strelecky zažiaril Adam Gomulec s neskutočnými 50 gólmi (2. najlepší strelce súťaže), dopĺňali ho S. Jaworek (36), Ema Zborovjanová (26) a R. Krak (11). Za úspechom stojí práca trénerov M. Jaworeka, S. Stacha a T. Lazora.
- Prípravka **U9**: Pod vedením S. Stacha a T. Lazora skončili najmenší futbalisti takisto na skvelom **2. mieste z 18 tímov**. Góly striedali A. Tomáš (26), Ema Zborovjanová (21), D. Gomulec (17) a J. Kmec (11).

Veľké poďakovanie patrí všetkým hráčom, trénerom, vedeniu klubu a obetavým rodičom za vytvorenie skvelého zázemia pre náš futbal!

U13 Mladší žiaci

RUBRIKA: OBECNÝ ROZPOČET (2.ČASŤ)

VÝDAVKY OBCE – MATERSKÁ ŠKOLA

V minulom čísle občasnika sme si načrtli príjmovú časť obecného rozpočtu. Tentoraz sa podrobnejšie pozrieme na to, kde **peniaze zasa miňame** – teda na **výdavky**. Keďže ide o mimoriadne rozsiahlu tému, v tomto čísle sa budeme venovať našej materskej škole (MŠ).

Pre lepšiu zrozumiteľnosť si financovanie MŠ predstavme **ako domáci rodinný rozpočet**. Aby sme vedeli, koľko môžeme minúť, musíme najprv poznať svoje príjmy.

Od roku 2025 prešlo financovanie materských škôl priamo pod záštitu Ministerstva školstva SR. MŠ sú po novom financované takzvaným **normatívnym spôsobom** – zjednodušene povedané, obec dostáva peniaze podľa presného **počtu zapísaných detí**.

Pravidelné príjmy našej MŠ (vychádzajme z reálnych čísel za rok 2025) sa skladajú z dvoch skupín:

1. **Príspevky od rodičov** (mesačné poplatky v zmysle platných VZN): 4 700 €
2. **Príspevok zo štátneho rozpočtu** (od ministerstva): 183 000 €

- **Celkové príjmy MŠ v roku 2025: cca 188 000 €**

Kam tieto peniaze odišli? (Výdavková časť)

Presne ako v domácnosti, aj v materskej škole delíme výdavky na **pravidelne sa opakujúce platby** (ako mzdové náklady či energie), **nepravidelné platby** (bežné nákupy, poistenie) a **investičné výdavky** (nákup hodnotnejšieho majetku alebo projektov nad 1 700 €).

V oboch hlavných pravidelných položkách – mzdách aj energiách – v posledných rokoch sledujeme **výrazný nárast**.

1. Mzdové náklady (Personál) – Prečo čísla tak rýchlo rastú?

Pri pohľade na mzdové náklady je dôležité zdôrazniť, že ich nárast nie je svojvoľným rozhodnutím obecného úradu. Sme prísne viazaní legislatívou. Štát určuje takzvané **tabuľkové platy a ich povinnú valorizáciu (zvyšovanie)**. Druhým faktorom bol rastúci záujem o našu škôlku. Viac detí znamenalo legislatívnu povinnosť posilniť obslužný a pedagogický personál, aby sme splnili zákonné normy.

Cieľom štátnej reformy je, aby ministerstvo školstva kompletne pokrývalo tieto mzdové náklady. **Realita v číslach u nás vyzerá takto:**

- Rok 2024: 140 000 €
- **Rok 2025: 160 000 €** (nárast kvôli povinnému zákonnému zvyšovaniu miezd pedagogických zamestnancov a prijatiu personálu k vyššiemu počtu detí)

Rok 2026 (očakávaná realita): okolo 200 000 € (odzrkadľuje plný dopad štátom nariadených tabuľkových platov)

2. Energie (Elektrina a plyn)

Kým **elektrina** je dlhodobbo stabilná (v rokoch 2024 aj 2025 na úrovni 2 700 € ročne), plyn nám ukázal plnú silu divokého vývoja cien na trhu a zvýšenej spotreby:

- Rok 2023: cca 3 800 € / rok
- Rok 2024: 7 300 € / rok
- **Rok 2025: cca 10 000 € / rok**
- Dobrá správa na rok 2026: Tento prudký medziročný nárast sa nám snáď podarilo zastaviť novou zmluvou o dodávkach plynu platnou od 1. 1. 2026. Vyjednali sme pokles ceny za 1 MWh z pôvodných 71 € na 35 €.

3. Nepravidelné náklady

V roku 2025 vyskočili na úroveň cca **8 300 €**. Išlo o nevyhnutné drobné nákupy čistiacich potrieb, nových herných pomôcok pre deti, ale aj o platby za revízie, údržbu či poistenie.

4. Investičné výdavky (Financované výhradne obcou)

Štátny normatív od ministerstva slúži len na prežitie a bežný chod – nepokrýva rozvoj. **Ak chce obec budovu zmodernizovať či rozšíriť, musí investície tahať z vlastného vrecka.**

Do roku 2025 sa nám preniesli výdavky vo výške **6 000 € za vypracovanú projektovú dokumentáciu** z predchádzajúceho obdobia pre rozšírenie kapacity škôlky. Hoci táto projektová dokumentácia nakoniec nebola využitá v žiadnej z dotačných schém, projekt máme pripravený „v šuflíku“ a sme vďaka nemu okamžite schopní reagovať na akúkoľvek budúcu dotačnú výzvu. Bez hotového projektu sa totiž o žiadne externé peniaze žiadať nedá.

Záverečné zúčtovanie: Kto to zaplatil?

Keď na konci roka 2025 spočítame všetky reálne prevádzkové výdavky na chod MŠ (mzdy s odvodmi za 12+1 mesiacov, energie a nepravidelné platby), dostaneme sa na **výsledné číslo cca 193 000 €**.

Čo z toho vyplýva? Ak od prevádzkových výdavkov (193 000 €) odpočítame reálne príjmy, ktoré na škôlku prišli (188 000 €), zistíme, že **obec musela v roku 2025 doplatiť na čistú prevádzku MŠ sumu cca 5 000 € z vlastných obecných peňazí**. Keď k tomu pripočítame spomínanú investíciu do projektu na rozšírenie (6 000 €), obec celkovo podporila našu MŠ zo spoločnej kasy sumou 11 000 €.

Na záver je potrebné dodať, že v budove škôlky sídli aj denný stacionár a školská jedáleň (ŠJ) varí aj pre žiakov základnej školy. Tento fakt, samozrejme, spravodlivo zohľadňujeme pri kompenzácii spoločných výdavkov, ktoré sú spojené napríklad s likvidáciou odpadu či odvádzaním odpadových vôd.

Hospodárenie našej MŠ je tak napriek náročnej legislatíve a stúpajúcim tabuľkovým platom pod kontrolou. Vďaka novej zmluve na plyn v ňom navyše od tohto roka hľadáme ďalšie potrebné úspory.

ŠKOLSTVO

PREVÁDZKA MŠ POČAS PRÁZDIN

Materská škola pomáha rodičom aj na začiatku prázdnin. Letné prázdniny sú pre deti obdobím plným radosti, no pre pracujúcich rodičov často znamenajú náročnú logistiku. Sme radi, že už druhý rok im toto obdobie uľahčujeme – naša materská škola zostáva otvorená aj počas prvých dvoch prázdninových týždňov. Veríme, že táto služba pracujúcim rodičom pomôže lepšie zvládnuť prechod na letný režim.

S príchodom leta sa však pre všetkých definitívne končí ďalší školský rok. Chceme sa úprimne poďakovať celému kolektívu učiteliek a zamestnancov našej materskej aj základnej školy za ich celoročné úsilie, trpezlivosť a prácu s našimi deťmi.

Všetkým pedagógom a pracovníkom škôl prajeme príjemný, ničím nerušený letný čas, zaslúžený oddych a dostatok priestoru na potrebnú regeneráciu a načerpanie nových síl!

ŠKOLSKÉ ROZLÚČKY A OPEKAČKY UPEVNILI NAŠU KOMUNITU

Posledný júnový týždeň sa pred odovzdávaním vysvedčení niesol v znamení emotívnych rozlúčok. Svoje brány v materskej škole symbolicky zatvorili naši predškólači, ktorí od septembra zasadnú do školských lavíc. Zároveň sme sa rozlúčili s našimi štvrtákmi. Tí po absolvovaní prvého stupňa odchádzajú na okolité základné školy, pričom najviac z nich smeruje do susedného Tulčíka. Krásnou tradíciou sa v našej obci stáva spoločné neformálne stretnutie rodičov, učiteľov a žiakov na školských dvoroch. Pri spoločnej opekačke a dobrom jedle vládla príjemná rodinná atmosféra, ktorá opäť ukázala, ako skvele dokáže naša školská a obecná komunita držať spolu. Všetkým deťom prajeme úspešný štart v nových triedach a školách.

Spoločná opekačka v areáli ZŠ

KAUZA ŠKOLSKÝ OBVOD: PROTI ÚRADNÍCKEMU DIKTÁTU ŠTÁTU BOJUJEME SPRÁVNOU ŽALOBOU

Téma určenia takzvaného **verejného školského obvodu** patrí v poslednom období k najvážnejším témam v našej obci. Regionálny úrad školskej správy (RÚŠS) totiž rozhodol o tom, že naša základná škola bude povinne vzdelávať **deti z obce Malý Slivník**. Vedenie obce však robí všetko pre to, aby chránilo kapacity našej školy a komfort našich detí.

Naša obec od začiatku písomne deklarovala, že z kapacitných dôvodov nemá o **spoločný školský obvod záujem**. Naše Všeobecne záväzné nariadenie (VZN) jasne hovorí, že školský obvod našej ZŠ tvorí výhradne územie obce Záhradné. Keď nám napriek tomu RÚŠS doručil nariadenie o vytvorení spoločného obvodu pre 1. až 3. ročník, obecné zastupiteľstvo jednohlasne zareagovalo a toto štátne opatrenie zo svojho územia **uznesením vyňalo**. V tejto chvíli je už voči rozhodnutiu štátu podaná aj oficiálna **správna žaloba na súde**.

Úradnícke tabuľky verzus realita v triedach

Medzitým však RÚŠS zašiel ešte ďalej a vyžiadal si údaje pre určenie spoločného obvodu už aj pre 4. až 9. ročník. V zmysle podanej žaloby sme opäť argumentovali **reálnymi kapacitami školy**, ktoré prišiel preveriť aj pracovník z hygieny.

Narážame tu však na **absurdný rozpor v predpisoch**. Štátny úrad počíta kapacitu triedy čistým **matematickým prepočtom** (rozmery triedy delené 1,6 m² na žiaka). Tento suchý výpočet však úplne ignoruje vyhlášku, podľa ktorej musí byť prvý rad lavíc od tabule vzdialený minimálne 2,2 metra. Keďže triedy v našej škole sú rozmermi malé, nie je **fyzicky možné splniť podmienku o vzdialenosti od tabule** a zároveň do nich natlačiť počet detí, aký úradníkom vychádza na papieri.

Stav je jasný: Škola je plná.

Príkladom je hneď prvý ročník, kde máme podľa rozmerov **maximálnu kapacitu 15 detí**. Presne 15 našich detí sme na nový školský rok aj prijali. Voľná kapacita v tejto učebni je nulová a ďalšie deti sa tam fyzicky nezmestia.

Aj napriek tomu, že v obci už prebieha kontrola z prokuratúry, obec Záhradné neustúpi. Budeme ďalej nekompromisne obhajovať naše stanovisko o nedostatočnej kapacite budovy a chrániť priestor pre vzdelávanie našich detí.

SPRÁVNA BODKA NA ZÁVER

JARNÉ BRIGÁDY NA VŠETKÝCH FRONTOCH

Kým vo svete sa propaguje a oslavuje **Týždeň dobrovoľníctva**, u nás v Záhradnom hovoríme o **celej sezóne spojenej s nezištnou pomocou**. Jar v našej obci bola toho jasným dôkazom – brigádovalo sa doslova na všetkých frontoch a ruku k dielu priložilo množstvo ochotných ľudí.

Dobrovoľníkov sme mohli stretnúť na rôznych miestach. Či už to bola **obnova a údržba** kovových konštrukcií novým náterom na futbalovom ihrisku, kosenie a jarné upratovanie farskej záhrady, alebo čistenie a skrášľovanie nášho Parku medzi vrbami. Všetky tieto miesta dnes vyzerajú krajšie vďaka ľudskej добрote a ochote obetovať svoj voľný čas pre celú komunitu. Všetkým zapojeným dobrovoľníkom veľmi pekne ďakujeme. Svojou prácou opäť raz dokazujete, že vám na našej obci skutočne záleží.

NAJBLIŽŠIE PROJEKTY A POZVÁNKY

HRÁME SA SPOLOČNE: NOVÝ PROJEKT PREPOJÍ GENERÁCIE V NAŠEJ OBCI

Naša obec sa môže tešiť na **skvelú novinku**, ktorá rozhybe komunitný život a spojí starších s najmladšími. Vďaka úspešnej žiadosti občianskeho združenia **OZ Šedzikart získal projekt s názvom „Hráme sa spoločne“ finančnú podporu od Nadácie SPP**.

Cielom tohto výnimočného zámeru je zmať generačné rozdiely a ukázať, že svet hier nepozná vek. V rámci projektu sú naplánované tri kľúčové aktivity:

- **Tri herné podvečery:** V sále kultúrneho strediska vytvoríme priestor na vzájomné učenie sa. Naši seniori zasvätia deti do tajov tradičných hier, ako sú šach či karty, a mladá generácia im naoplatku ukáže kúzlom moderných stolových hier.
- **Nadrozmerný exteriérový šach:** Priamo pred obecným úradom pribudne nová veľká šachovnica. Táto atrakcia zabezpečí udržateľnosť projektu, pričom bude voľne prístupná pre každého
- **Veľký medzigeneračný turnaj:** Vyvrcholením celého projektu bude spoločný turnaj. Sily si zmeriame v jednej tradičnej hre a v jednej novodobej hre.

Ďakujeme **OZ Šedzikart** za iniciatívu a **Nadácii SPP** za podporu. O presných termínoch herných podvečerov vás budeme včas informovať – už teraz ste všetci srdečne vítaní!

ŠANCA POMÔČŤ

Príbeh takmer **trojročného Vilka**, ktorý bojuje s mimoriadne vzácnou Duchennovou svalovou dystrofiou, dnes dojíma celé Slovensko. Táto genetická choroba chlapčeka postupne oberá o svaly a bez druhej liečby ohrozuje jeho život. Nádejou je unikátna génová terapia, ktorej vývoj stojí necelé 4 milióny eur. Vďaka obrovskej vlne solidarity sa už podarilo vyzbierať takmer polovicu.

Vilko má blízke väzby aj na našu obec – je synovcom rodáčky zo Záhradného. Do povedomia sa zapísal aj jeho otec, ktorý na podporu syna absolvoval pešiu púť z Košíc do Bratislavy a začiatkom júla pokračoval ďalšou púťou do Levoče.

Ukážme, že Záhradné vie držať spolu a pomôcť tam, kde ide o to najcenejšie – o detský život. Každé jedno euro prináša Vilkovi nádej.

Ako môžete pomôcť?

- Darcovskou SMS v tvare DMS VILKO na číslo 877 (cena je 5 €)
- Online cez zbierku na: www.donio.sk/zachranme-vilyho
- Prevodom na účet verejnej zbierky: SK53 8330 0000 0020 0350 4166

Aktuálny stav zbierky a celý príbeh nájdete na www.zachranmevilyho.sk. Ďakujeme za každú pomoc!

ZÁKLADNÉ INFORMÁCIE O OBČASNÍKU

Číslo vydania: 4

Počet vydaných kusov: 430

Počet strán: 16

Termín vydania: júl 2026

Napísala: Ing. Miroslava Ambrozová

v spolupráci s redakčnou radou:

PaedDr. Ludmila Onofrejevová

Mgr. Jana Tomášiková

Ing. Rastislav Oravec

Ing. Slavomír Gruška

Občianske združenie Šedzikart

pozýva všetky odvážne a akčné deti na nezabudnuteľný deň plný zábavy, blata, prekážok a skúšok sily či vytrvalosti!

V Parku medzi vrbami na ne čaká prekážková trať a kopec skvelých zážitkov.

Naskenuj a zaregistruj sa!

V CENE REGISTRÁCIE:

GULAŠ • MEDAILA • ČELENKA • MOJITO NEALKO • SLADKÉ PREKvapENIE

OZ Šedzikart | oz_sedzikart | www.ozsedzikart.sk